

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Förvaltningsplan för vildsvinsstammen i Västra Götalands län

Reviderad 2016-04-20

Rapportnr: 2016:32

ISSN: 1403-168X

Rapportansvarig: Viktor Tylstedt

Foto: www.fotoakuten.se

Utgivare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län, viltenheten

Rapporten finns som pdf på www.lansstyrelsen.se/vastragotaland under Publikationer/Rapporter

Förvaltningsplan för vildsvinsstammen i Västra Götalands län

Reviderad 2016-04-20

En vägledning för markägare, lantbrukare, jä-
gare, myndigheter och allmänheten

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Innehåll

Sammanfattning	2
Bakgrund	2
Mål för vildsvinsförvaltningen	3
<i>Nationellt mål</i>	3
<i>Mål för Västra Götalands län</i>	3
<i>Uppföljning</i>	3
Vildsvinens effekt på sin omgivning	4
Utbredning inom Västra Götalands län	4
Förebyggande åtgärder mot vildsvinsskador	7
<i>Vid skador på jordbruksmark</i>	7
<i>Förebyggande åtgärder vid olycksdrabbade vägar</i>	7
<i>Vildsvin i tätort</i>	7
Samverkan	8
Inventering	9
Utfodring och åtling	9
<i>Fodermedel</i>	10
<i>Fodermängd</i>	10
Jakt	10
<i>Jakttider</i>	10
<i>Skydds jakt</i>	11
Kunskap och utbildning	12
Om vildsvinet	12
Information till allmänheten	13
Övrigt	14
Här kan du finna mer information	15

Sammanfattning

Länsstyrelsens roll inom vildsvinsförvaltningen är att informera samt ge stöd och rekommendationer. Jordbrukare, markägare och jakträttshavare ansvarar alla för att främja en med hänsyn till allmänna och enskilda intressen lämplig utveckling av viltstammarna. Dokumentet syftar till att vägleda de aktörer i länet som berörs av vildsvinsstammen.

1987 beslutade Sveriges riksdag att vildsvinet utgör en naturlig del av den svenska faunan. Vildsvinsstammen har under de senaste decennierna spritt sig över Västra Götalands län och övriga södra Sverige. Det finns fortfarande lokala områden utan vildsvinsförekomst i länet. I dessa områden är det viktigt att kunskap om vildsvin och vildsvinsförvaltning når jägare och markägare i ett tidigt skede så att historiska misstag inte upprepas när vildsvinen väl etablerar sig. Lokalt i ett område styrs vildsvinsstammens utveckling helt av hur jordbrukare, markägare och jägare agerar. Om dessa har gemensamma mål och samarbetar, skapas de bästa förutsättningarna för en kontrollerad stam.

Bakgrund

Viltförvaltningsdelegationen ska besluta om övergripande riktlinjer för vildsvinsförvaltningen i länet. Detta länsomfattande målsättningsdokument är fastställt av viltförvaltningsdelegationen vid ett sammanträde den 23 februari 2016 och gäller tillsvidare, men bör ses över årligen.

Förvaltningsplanen är ursprungligen framtagen med vägledning från Naturvårdsverkets nationella förvaltningsplan för vildsvin och skriften "Vildsvinsförvaltning i samverkan" som är gemensamt framtagen av LRF, Polisen, Svenska Jägareförbundet, Svenska Kennelklubben, Sveriges Jordägareförbund och Sveriges Yrkesjägarförening. Syftet med planen är att ge Länsstyrelsen, jägare, markägare, lantbrukare, intresseorganisationer, kommuner, Trafikverket och allmänheten vägledning vid förvaltningen av vildsvin i Västra Götalands län.

Vildsvin är intelligenta, har lätt att anpassa sig, är allätare och förökar sig snabbt. För att förvalta vildsvinsstammen behövs ett bra samarbete mellan markägare, jägare, lantbrukare, intresseorganisationer och myndigheter. Kunskapsspridning och initiativ till samverkan är av stor vikt.

Mål för vildsvinsförvaltningen

Nationellt mål

Efter ett riksdagsbeslut 1987 räknas vildsvin som en del av vår svenska fauna, vilket innebär att de ska förvaltas så att populationsstorlek och hälsostatus är långsiktigt säkrad. Vildsvinsförvaltningen bör liksom älgförvaltningen tillämpa en adaptiv förvaltning. Forskning inom viltförvaltning visar entydigt på att adaptiv förvaltning, med dess ingående parametrar: mål, åtgärd, systematisk observation, utvärdering och kunskap om systemet är en förutsättning för att lyckas.

Det nationella målet är att skapa en väl fungerande förvaltning i balans, där jakten bidrar till en acceptabel nivå på skador orsakade av vildsvin. Det långsiktiga nationella målet är att få till stånd en livskraftig, frisk och kontrollerad population av vildsvin, anpassad efter regionala och lokala förutsättningar.

Mål för Västra Götalands län

De övergripande målen för Västra Götalands län är att:

- **Hålla en vildsvinsstam i balans med naturgivna förutsättningar och berörda intressen.**
  - Verka för en god lokal samverkan mellan alla berörda parter.
  - Verka för lokalt och gemensamt framarbetade mätbara mål
  - Verka för att vildsvinsrelaterade skador på jordbruk, skogsbruk, trädgårdar samt offentliga rekreationsytor och värdefulla natur- och kulturmiljöer hålls på en för nämnda intressen acceptabel nivå.
  - Verka för att vildsvinsrelaterade trafikolyckor minimeras.
- **Utveckla och upprätthålla en väl fungerande insamling och förmedling av information och kunskap.**
  - Verka för kontinuerlig rapportering av avskjutning och observationer med stor täckningsgrad.
  - Verka för systematiskt och metodiskt utförda inventeringar.
  - Verkar för att utbildningar genomförs för att öka både den teoretiska och praktiska kunskapen hos alla berörda parter.

Uppföljning

För att kunna följa upp målen krävs bland annat en tillförlitlig avskjutnings- och skaderapportering. Det finns idag ingen fullständig och tillförlitlig rapportering av avskjutnings- och skadenivåerna. Rapportering av fällda vildsvin ska göras på www.viltdata.se. Under de senaste åren har rapporteringsgraden till viltdata ökat men rapporteringen måste bli bättre för att statistiken ska kunna användas i den praktiska förvaltningen. Ett bra rapporteringssystem för vildsvinsskador och avskjutning, kännetecknas av att det är enkelt och lättillgängligt. Rapportering av vildsvinsskador bör ha en stark

koppling till förvaltningen på det lokala planet så att åtgärder snabbt kan sättas in där det behövs. Ett bra exempel på hur rapporteringen kan gå till är Vildsvinsklubben Ekonomisk Förening, i Hallands Län <http://www.vildsvinsklubben.se/>.

Vildsvinens effekt på sin omgivning

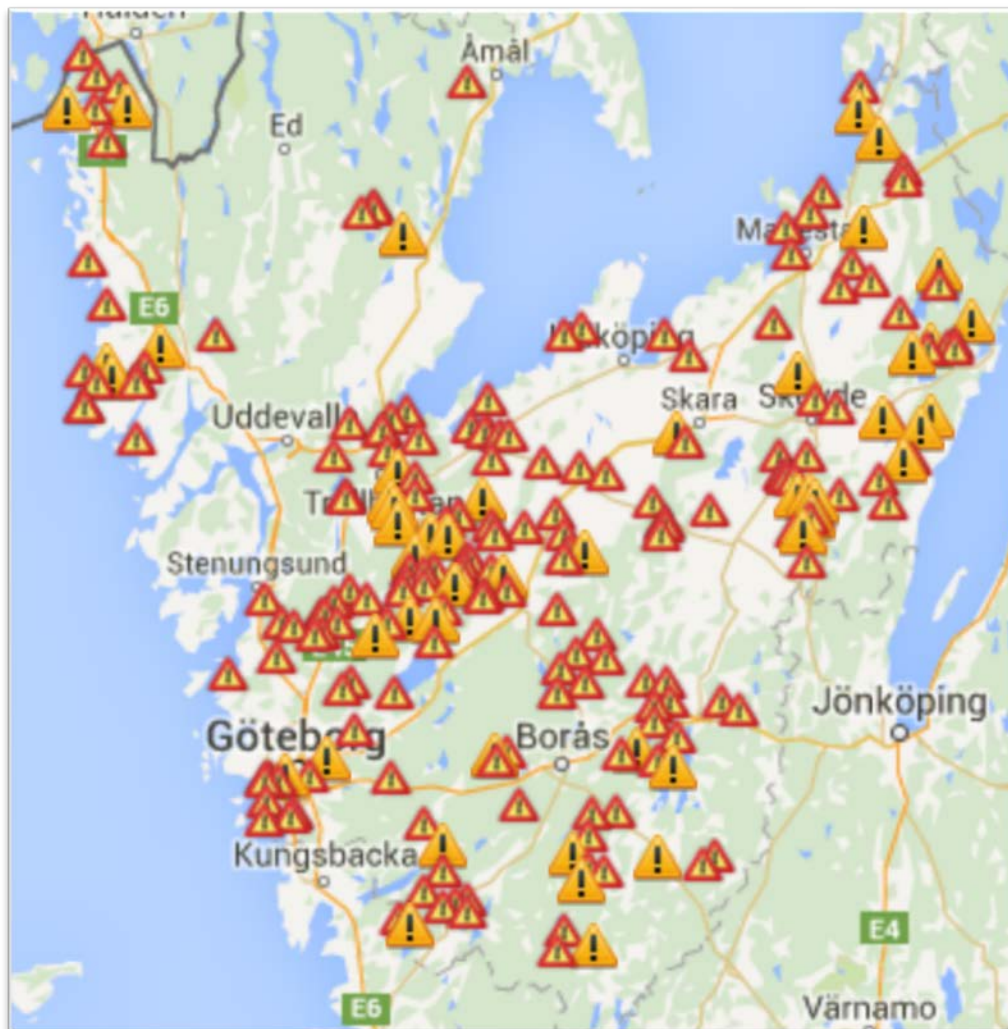
Vildsvin är ett populärt jaktbart vilt som kan inbringa markägare och näringsidkare värden i form av miljövänligt kött och inkomster från jakt-rättsupplåtelse, handel och distribution av kött och jaktutrustning. Den påverkan som vildsvinen skapar i markskiktet kan dessutom öka artrikedomen på landskapsnivå genom att utrymme skapas för störningsgynnade arter, såsom ängsgröe, smörblomma och svampar.

Vildsvinets värden måste dock vägas mot de konflikter som uppstår. Vid höga tätheter finns risk att de tillfogar skador inom skogsbruk, jordbruk, trädgårdar, offentliga rekreationsytor, värdefulla natur- och kulturmiljöer samt i trafiken.

Inom skogsbruket består påverkan företrädesvis av bök som förstör skogsbilvägar, nyplanteringar och trädens rotsystem. Jordbrukare kan få erfara förstörda skördar och maskinhaverier som en följd av bök, som bidrar till att jord och sten kommer in i maskiner och ensilage. Då vildsvin kommer för nära inpå tätorter finns stor risk att trädgårdar, grönområden och andra rekreationsytor bökas upp. På fotbollsplaner och golfbanor finns också risk för skador. Vildsvin plundrar även bon för markhäckande fåglar.

Utbredning inom Västra Götalands län

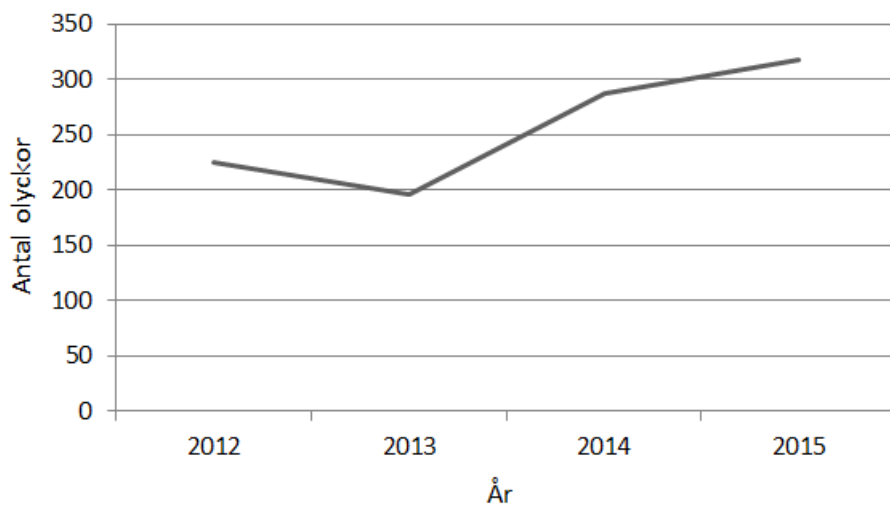
Vildsvin förekommer i större delen av Västra Götalands län, med lokala variationer. I dagsläget, i och med en mycket bristfällig avskjutningsrapportering, är det inte möjligt att göra en kvalificerad uppskattning vildsvinspopulationens täthet och utbredning i länet. En mer omfattande avskjutningsrapportering behövs för att ge ett bättre underlag till förvaltningen av stammen. Länsstyrelsen, intresseorganisationer och jägare bör gemensamt arbeta för att stimulera en ökad avskjutningsrapportering. Under 2015 inträffade 318st vildsvinsrelaterade trafikolyckor i länet, enligt Nationella Viltolycksrådet (www.viltolycka.se). Kartan på sidan 5 visar var olyckorna inträffade. I diagrammen på sidan 6 illustreras olycksfrekvensen åren 2012-2015, samt när under året olyckorna skedde.

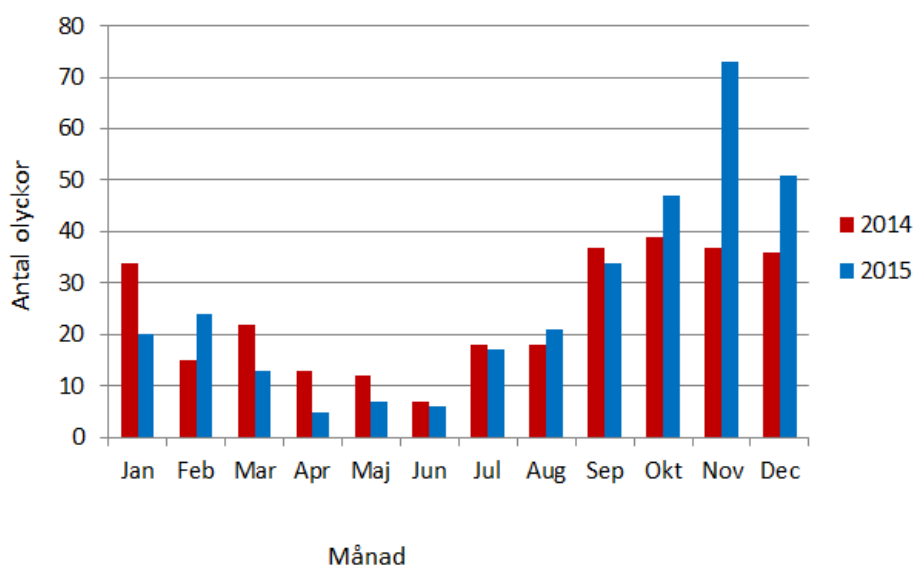
Positioner för länets vildsvinsrelaterade trafikolyckor under 2015. De gulröda triangelarna symboliserar en sammanstötning med motorfordon medan de helt gula triangelarna symboliserar flera sammanstötningar på ungefär samma ställe.

Källa: [Nationella Viltolycksrådet](#)

Vildsvinsrelaterade trafikolyckor i Västra Götalands län 2012-2015.
 Källa: [Nationella Viltolycksrådet](#)

Vildsvinsrelaterade trafikolyckor i Västra Götalands län 2014 och 2015, fördelat över årets månader. Källa: [Nationella Viltolycksrådet](#)

Förebyggande åtgärder mot vildsvinsskador

Vid skador på jordbruksmark

För att öka möjligheterna till framgångsrika åtgärder mot vildsvinsskador på jordbruksmark behöver brukaren tidigt upptäcka skadorna. Skydds jakt är mest effektivt direkt efter det första angreppet. Under skadekänsliga perioder, från sådd till skörd, bör hela jakttrycket koncentreras till skydds jakt i grödor. Under denna period bör inte jakt bedrivas i skogen där vildsvinen tar skydd.

Länsstyrelsen kan bevilja tillstånd att använda rörlig belysning och elektronisk bildförstärkare vid skydds jakt efter vildsvin, vilket kan vara en förutsättning för att kunna utöva en säker och effektiv jakt i grödor under dygnets mörka timmar. Rapportering om skydds jaktens resultat och effekter, från de som haft detta tillstånd, ger indikationer om att vildsvinen undviker en plats under en period efter det att ett djur har fällt där. Många upplever därför att skadorna blir påtagligt mindre då de bedriver skydds jakt i grödorna.

Elstängsel, viltstängsel och/eller skrämselfåtgärder såsom rörelseaktiverade ljudsignaler kan vara alternativ för att hålla vildsvinen borta från mindre odlingar av specialgrödor, främst i frukt och grönsaksproduktion. Ett bra elstängsel mot vildsvin består av tre trådar, en på vardera 15, 30 och 45 centimeters höjd från marken.

När jordbruk arrenderas i områden med etablering eller möjlig etablering av vildsvin bör frågor om förebyggande åtgärder, rätt att kalla in jägare vid skydds jakt och ersättning för skador klargöras i jordbruksarrendet.

Förebyggande åtgärder vid olycksdrabbade vägar

Uppsättning av viltstängsel anpassade för vildsvin, samt faunapassager kan förhindra trafikolyckor. Likaså trafikinformation vid utsatta vägar, kombinerat med anpassad hastighet. Placering av åtlar bör ske så att de fungerar avledande och ska under inga omständigheter förläggas så att risken för olyckor ökar.

Vildsvin i tätort

I tätort eller i nära anslutning till tätort ska all vildsvinsförekomst bekämpas genom jakt och skrämselfåtgärder. Bland annat finns en överhängande risk för trafikolyckor och för skada på egendom såsom trädgårdar och rekreationsytor och idrottsanläggningar.

Samverkan

En förutsättning för att målen för länets vildsvinsförvaltning ska kunna uppnås är samverkan mellan alla berörda intressen. I länet har det under de senaste åren börjat dyka upp förvaltningsgrupper som arbetar för en lokal vildsvinsstam i balans. Jägarnas och lantbrukarnas organisationer uppmanas dock att fortsätta ta lokala initiativ för att etablera grupper och öka samverkan mellan de berörda parterna, till exempel genom att informera, stimulera och stötta.

En förvaltningsgrupp bör ansvara för vildsvinsförvaltningen inom ett geografiskt avgränsat förvaltningsområde. Till förvaltningsgruppen bör berörda intressen utse varsin företrädare som fungerar som talesperson för respektive intresse. Förvaltningsgruppens syfte är att verka för en god lokal samverkan mellan alla berörda parter och för lokalt och gemensamt framarbetade mål vilka sammanfattas i en förvaltningsplan. Önskvärt är att förvaltningsområdet har ett rapporteringssystem som gör det lätt för t.ex. vildsvinsskadedrabbade jordbrukare att få hjälp med skydds jakt av en skydds jaktgrupp. Att utgå ifrån redan befintliga älgskötselområden ger möjlighet att utveckla förvaltningen mot så kallad flerartsförvaltning. Det är effektivt att samverka över större områden. Bland annat för att få en bra struktur på placering av åtlar och en effektiv jakt både vid åtlar, vid jakt med hund, samt skydds jakt vid skadedrabbade åkrar. Det är av stor vikt att markägare, jägare och lantbrukare gemensamt sätter ett mål för vildsvinsstammen inom sitt förvaltningsområde. Goda exempel på lokal samverkan finns i skriften ”Vildsvinsförvaltning i samverkan”.

Vid samverkan bidrar lantbrukaren med information om aktuella och i framtiden potentiella problemområden. Jägarna bör åta sig att jaga vildsvin på skadepotentiella grödor, samt skjuta rätt djur, det vill säga inte ledarsuggan. Ledarsuggan lär flocken att det är farligt att vistas i grödan och som för flocken i säkerhet. Utan henne fortsätter ungdjuren att uppehålla sig i grödan.

Utan samverkan riskerar vildsvinen att snabbt öka i antal och därmed ökar även skadorna. Utan samverkan kan också en relativt svag stam orsaka stora skador lokalt.

Inventering

Till skillnad från älgförvaltningen saknas det idag bra inventeringsmetoder för att skatta förändringar i vildsvinsstammen. I Hallands län har försök gjorts med en inventeringsform man kallar Vildsvinsobs. Inventeringsformen bygger på samma princip som den vedertagna inventeringsformen Älgobs. Preliminära resultat visar att metoden fungerar men fler inventeringar och uppföljningar av OBS-resultat krävs. Ytterligare information om inventeringsformen finns att få från Jägareförbundet Halland.

En förutsättning för att få ett korrekt och trovärdigt täthetsindex utifrån Vildsvinsobs är att ett relativt högt deltagande. Förslagvis bör inventeringen genomföras gemensamt på ett större område, t.ex. ett vildsvinsförvaltningsområde eller älgskötselområde. Resultat från vildsvinsobsen inom vildsvinsförvaltningsområden i Hallands län finns tillgängliga på <http://vildsvinsbas.naturforvaltning.se/>.

Ett annat sätt att uppskatta vildsvinsstammens storlek är att systematiskt räkna vildsvinen på åtlar under våren. Bästa tidpunkten är i februari eller mars. Vit bakgrund som snö eller utspridd halm underlättar räkningen. Helst bör räkningen ske samordnat på många platser samtidigt. Med hjälp av viltkameror kan man också få en bild av vilka grupper av djur som rör sig på en åtel. För att få sätta upp en kamera på en allmän plats, krävs Länsstyrelsens tillstånd.

Utfodring och åtling

Länsstyrelsen rekommenderar att avstå helt från utfodring av vildsvin. Vildsvinsstammens täthet ska utgå från de naturgivna förutsättningarna. Utfodring av vildsvin är en stark påverkande faktor för djurens utbredning och stammens utveckling. Omfattande utfodring kan påverka vildsvinens reproduktionstakt och även deras naturliga årscykel.

Jaktgrannar bör samordna anläggning av åtelplatser. Om åteljakten organiseras över ett större jaktområde och flera jägare samsas om en åtelplats ökar chansen att fler vildsvin fälls i förhållande till det utspridda fodret.

Åtla inte närmare än 200 meter från andra jaktmarker, vägar eller jordbruksmarker, om detta inte överenskommit med berörda jordbrukare och jaktlag. Detsamma gäller även allmänna rekreationsytor som golfbanor, fotbollsplaner eller nära tätort. Anlägg skjutplatsen 30-50 meter från åteln med den härskande vindriktningen från åteln mot skjutplatsen.

Fodermedel

- Använd endast naturliga obearbetade fodermedel, såsom majs, ärtor, oförädlat spannmål.
- Det krävs tillstånd från Länsstyrelsen för att utfodra vildsvin med animaliska biprodukter. Fast hushållsavfall, exempelvis matrester, får inte användas som foder.

Fodermängd

Den totala fodermängden vid åtlar ska hållas så låg som möjligt och anpassas till den lokala vildsvinspopulationen och jaktmarkens storlek. Fodergivorna ska inte vara så stora att de lockar till sig vilt från angränsande jaktområde. Varje giva ska heller inte vara större än att den förbrukas under relativt kort tid. Foderautomat är att föredra. Fördela foder över en större yta för att vildsvinen ska uppehålla sig en längre tid och så att flocken sprider ut sig. Detta för att öka skottchanserna. För stora fodermängder eller fel foder kan ge mycket täta stammar, förändringar av vildsvinens rörelsemönster samt gyltor som betäcks för tidigt och vid fel årstid.

Jakt

Jakttiden för vildsvin sträcker sig från 16 april till 15 februari. Årsungar får jagas hela året. En sugga med smågrisar är dock fredad året runt. Undvik att skjuta ledarsuggan eller suggor med dragna spenar. Där stammen måste sänkas är det nödvändigt att även skjuta hondjur. Suggor skjuts lämpligast under perioden september till november för att undvika att kultingförande suggor fälls. En tumregel är att 70 – 90 procent av avskjutningen bör utgöras av årsungar, för att hålla populationen oförändrad. God jaktetik ska iakttas. Under höst och vinter då vildsvinen inte har sitt huvudsakliga födosök i gröda, är det lämpligt att jaga dem vid åtelplats. Under vegetationsperioden finns det istället starka incitament att utöva jakt på fälten, framför allt för att skrämma dem från begärlig gröda. För att underlätta jakt kan brukare i samverkan med markägare och jakträttshavare, där det är möjligt, öppna upp skjutgator i skogsmark som ansluter till skadedrabbade fält, eller i vissa fall på vändtegen närmast skogskanter.

Fällfångst är en kompletterande jaktmetod för att minska vildsvinsstammen. Endast godkända fällor får användas (läs mer på www.naturvardsverket.se).

Jakttider

I jaktförordningen (1987:905) finns bestämmelser om jakttider. I bilaga 1 till förordningen finns de allmänna jakttiderna. I bilaga 4 anges under vilka tider jakt får bedrivas för att förebygga skador.

Vildsvin utom sugga som åtföljs av smågrisar får jagas den 16 april till den 15 februari. Sugga med smågrisar är fredad hela året medan årsungar får jagas under hela året (bilaga 1 till jaktförordningen).

För att förebygga skada får vildsvin som kommer in på gård eller i en trädgård och där kan orsaka skada eller annan olägenhet jagas under hela året. Detta gäller även för den som inte har jakträtt (bilaga 4 till jaktförordningen).

Den som har jakträtt får också under hela året jaga vildsvin

1. i en anläggning för att där förhindra skada eller annan olägenhet
2. på mark med jordbruksgrödor eller som används till yrkesmässig trädgårdsodling om djuren där orsakar skada på grödor och odling
3. om jakten sker på särskilt uppdrag av den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet (bilaga 4 till jaktförordningen).

För att få jaga krävs jakträtt. Markägaren har som regel jakträtt. Markägaren kan upplåta jakträtten till någon annan. Vid jordbruksarrende har arrendatorn jakträtten om inte annat har avtalats. Bestämmelserna finns i jaktlagen (1987:259). Där anges också att allt vilt ska vårdas i syfte att bevara de arter som tillhör landets viltbestånd och främja en med hänsyn till allmänna och enskilda intressen lämplig utveckling av viltstammarna.

Om en markägare har förbehållit sig jakten vid jordbruksarrende är han skyldig att ersätta arrendatorn för förluster på grund av viltskador på arrendestället. Detta gäller inte om markägaren visar att skadan inte kunnat förhindras trots rimliga ansträngningar från hans sida. Det måste ha funnits en möjlighet att förhindra eller begränsa skadorna. Bestämmelser om detta finns i Jordabalken 9 kap. 34 a §.

Skyddsjakt

Allmän skyddsjakt är i första hand jakt för att motverka skador på jordbruksgrödor och i yrkesmässig trädgårdsodling. Fredning av suggor och kultingar gäller inte vid skyddsjakt, men det etiska kravet på att minimera viltets lidande kvarstår, likaså att undvika att skjuta ledarsuggan.

- Jakträttsinnehavaren får bedriva skyddsjakt året runt.
- Via arrendeavtal kan överenskommelse finnas att brukaren kan kalla in jourjägare för skyddsjakt.
- Länsstyrelsen kan bevilja tillstånd för användning av bildförstärkande riktmedel och rörlig belysning monterat på vapen. Detta kan bli aktuellt vid risk för omfattande skador på jordbruksgrödor, trädgårdar, idrottsanläggningar och liknande.

- Länsstyrelsen har möjlighet att ingripa med skyddsjakt om det på grund av ett viltbestånds storlek finns påtagliga risker för trafikolyckor eller allvarlig skada av vilt. Då ska det bland annat bestämmas hur och av vem jakten ska bedrivas (7 § jaktlagen). Äganderättens och jakträttens starka status samt markägarens/jakträttsinnehavarens uttalade ansvar för jakten och viltvården (4 § jaktlagen) medför dock att denna möjlighet i praktiken utnyttjas mycket restriktivt.
- Länsstyrelsen får efter ansökan meddela beslut om skyddsjakt av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet och för att skydda vilda djur, vilket kan bli aktuellt vid utbrott av epizootiska sjukdomar som exempelvis svinpest. Dessutom får Jordbruksverket besluta om avlivning av djur som är eller misstänks vara smittade eller kan sprida smitta.

Hantering av kött för försäljning

Vildsvin kan vara infekterade med trikiner och får därför inte i någon mängd ges bort eller säljas av jägaren, innan det kontrollerats av en vilthanteringsanläggning som är godkänd av Livsmedelsverket (se 29-30 §§ Livsmedelsverkets föreskrifter LIVSFS 2005:20).

Skallen och alla organ utom mage och tarmar ska följa med kroppen till vilthanteringsanläggningen om vildsvinet inte först har undersökts av en särskilt utbildad person. Då kan det räcka med att skalle och mellangärde skickas för analys.

Kunskap och utbildning

För en framgångsrik förvaltning av vildsvin och för att minska skadorna krävs en ökad kunskap hos alla inblandade. Det behövs utbildning och information för främst lantbrukare, jägare och markägare. De olika intresseorganisationerna rekommenderas att, tillsammans med studieförbunden, ordna studiecirkel för såväl teoretisk som praktisk kunskap. Exempel på utbildningsupplägg är att kombinera studiebesök till skadedrabbade lantbrukare med föreläsningar av personer med erfarenhet av vildsvinsförvaltning och om hur skador kan minimeras. Lyhördhet för initiativ och intresse för samverkan är av stor vikt. Arbetet med att sprida kunskap har redan påbörjats av Studieförbundet, Studieförbundet Vuxenskolan, LRF, Svenska Jägareförbundet, Jägarnas Riksförbund med flera.

Om vildsvinet

Vildsvinen lever i grupper ledda av en äldre sugga. En flock består vanligtvis av suggor och deras årsungar samt grishonor som ännu inte fött någon kull, s.k. gylltor. Ledarsuggan har en viktig roll i flocken. Hennes erfaren-

heter gör henne mer skygg och hon lär sina kultingar ett funktionellt socialt beteende. Hon synkroniserar brunsten hos övriga hondjur i gruppen. Ledarsuggan är oftast det största djuret som springer först vid flykt och det djur som går sist ut på en åtelplats.

Vildsvinen är inte anpassade för stort snödjup. De hårda vintrarna 2009/2010 och 2010/2011 gjorde att vildsvinspopulationen i länet minskade temporärt. Med snöfattiga vintrar och milda, torra vårar, kan man förvänta sig fler djur och därmed svårare skadeläge på grödor och fler vildsvinsolyckor i trafiken.

Vildsvin har stora hemområden, 1000-2000 hektar under ett år. De är nattaktiva och en grupp förflyttar sig under en natt i genomsnitt sju kilometer. Det innebär att en och samma grupp kan observeras vid flera åtlar och åkrar under samma natt. Olika flockar kan även besöka samma åtlar, då hemområden är överlappande.

Information till allmänheten

Vildsvin är normalt sett inte aggressiva, men kan försvara sig om de känner sig trängda, är skadade eller har kultingar. Lösa hundar kan råka illa ut ifall de stör vildsvin. Vildsvin är ofta nyfikna och orädda. De är nattaktiva men det förekommer att man kan se vildsvin även dagtid. Djuren är som mest rörliga vid skymning och gryning.

Att vara försiktig i trafiken vid kända vildsvinsstråk är viktigt, samt att följa trafikinformation vid olycksdrabbade vägar. Var extra observant när du färdas på väg invid grödoslag som är särskilt attraktiva för vildsvinen, såsom ärtor, majs och vete. Rapportera alltid viltolycka till polisen genom att ringa 112 utan dröjsmål, även om djuret inte är synbart skadat. Det är straffbart att inte anmäla en sammanstötning. Markera olycksplatsen med till exempel markeringsremsa för viltolycka. Vildsvin som skadats genom trafik eller jakt kan vara farliga.

Det är olämpligt att förvara hushållsavfall på ett sätt som kan locka in vildsvin till tätorter. Även fallfrukt och liknande bör städas undan kontinuerligt.

Man kan förebygga skador i trädgården med staket eller stängsel som hindrar vildsvinen från att ta sig in. Eltrådar utgör ett effektivt skydd och rekommenderas. Utfodra inte vildsvinen och hägna in, alternativt förslut komposten. Vid uppkomna problem med vildsvin inom detaljplanerat område kontaktas kommunen. I övriga fall kontaktas jakträttsinnehavaren och/eller markägaren.

I rovdjur som till exempel räv finns en högre trikinfrekvens i jämförelse med vildsvin.

Det är därför viktigt att man som jägare inte dumpar rester av avlivade råvar, grävlingar eller andra rovdjur där vildsvin kan komma i kontakt med dem. Detta för att minska spridningsrisken för trikinparasiten och därmed risken att infekterat kött förtärs av människor.

Det är inte tillåtet att fånga och flytta vildsvin eller att släppa ut dem från hägn (41 § jaktförordningen (1987:905)). Efter tillstånd från Länsstyrelsen får djur hållas i rymningssäkert hägn.

Övrigt

Vilt får hållas i ett vilthägn eller liknande anläggning endast efter tillstånd av länsstyrelsen. Vilt får inte sättas ut i frihet enligt 41 § jaktförordningen. Det är inte tillåtet att släppa ut vildsvin ur hägn.

Jordbruksverket är den myndighet som ansvarar för reglerna om foder och animaliska biprodukter.

Sammanstötning mellan vildsvin och motorfordon måste anmälas till polisen enligt 26 § jaktlagen och 40 § jaktförordningen. Att inte anmäla är straffbart. Ring 112.

Här kan du finna mer information

Länsstyrelsen i Västra Götalands län

<http://www.lansstyrelsen.se/vastragotaland/Sv/Pages/default.aspx>

Naturvårdsverket

www.naturvardsverket.se

Jordbruksverket

www.sjv.se

Livsmedelsverket

www.slv.se

Polisen: Frågor om exempelvis jaktbrott (ring 114 14). Anmälan om trafikskadat vilt (ring 112).

www.polisen.se

Statens Veterinärmedicinska Anstalt

www.sva.se

Viltskadecenter

www.viltskadecenter.se

Nationella Viltolycksrådet

www.viltolycka.se

Avskjutningsstatistik

www.viltdata.se

Svenska Jägareförbundet

www.jagareforbundet.se

Jägarnas Riksförbund

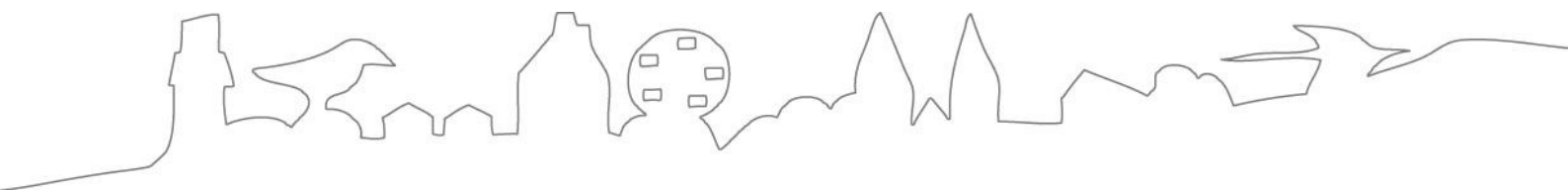
<http://www.jagarnasriksforbund.se>

LRF

www.lrf.se

Arrendenämnden

<http://www.arrendenamnden.se/>

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN